

Akademia Sztuki w Szczecinie Wydział Malarstwa i Nowych Mediów Marek Kozera Streszczenie rozprawy doktorskiej pt.: "SUNJATA" przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Rafała Jakubowicza i dr Mikołaja Iwańskiego.

Streszczenie

W swojej pracy skupiam się na relacji tego, co ludzkie i nieludzkie, korzystając z mistyki, praktyki zen i technologii Artificial Intelligence.

Wzajemna niewidzialność ludzkiego i nieludzkiego reprezentuje niekomunikatywność między tymi odrębnymi światami. Jest ona częstym przedmiotem krytycznego przyglądania się sposobom, w jakie staramy się odrębne światy opiniować, pragnąc ich i z nimi się komunikować. Ponieważ pojedynczy mentalny impuls wyobraźni wyznacza granice naszej tożsamości, trudno jest nam oprzeć się pokusie humanizacji tego, co nieludzkie.

Jak wobec tego rozmawiać z rozmówcami, którzy nie wchodzą w styczność z naszym umysłem? Otrzymują oni swoją nazwę od bycia przeciwstawionymi pustce; pierwotnie nie było żadnych nazw. Jak zatem uniknąć tworzenia interpretacji, które błędnie trzymają się pozorów? Co to właściwie znaczy być pustym? Chodzi o wspieranie środowiska współpracy, w którym nowe pomysły mogą się rozwijać, wyobrażenia może wzrastać, a alternatywne narracje technologiczne mogą powstawać oddolnie.

Celem lepszego zrozumienia pustki przestrzeni, poszerzam ten termin o aspekt „przed myślenia”, w którym nie ma postrzegania pustki ani niepustki. Pustka przestrzeni jest doświadczana pod czterema postaciami: Obserwatora, Archiwisty, Algorytmu i Duszy.

Spoglądam na pustkę przestrzeni z estetycznego punktu widzenia, co lepiej pozwala zrozumieć, czym są rzeczy, których po prostu nie można poznać; czym są światy, nad którymi nie można zapanować, ani ich pojąć. Spojrzenie to pomaga również w zrozumieniu tego, że aspekt pustki natury nie jest jasny i nie jest ciemny, ponieważ zarówno iluminacja, jak i zaciemnienie znajdują się w sferze iluzji.

Dzięki temu można łatwiej zrozumieć to, że próby „użytkowania” świata nieludzkiego, poprzez wyobrażnię, która błędnie trzyma się pozorów, przynoszą więcej szkody niż pożytku. Jako alternatywę dla przekazywania wizji tego, jak żyć i jak rzeczy powinny lub nie powinny wyglądać, interesuje mnie rozumienie, kwestionowanie i demonstrowanie nowych sposobów, w jaki opowiadania technologiczne mogą być rozwijane i prezentowane poprzez sztukę, projektowanie i krytyczne myślenie w sposób, który rzuca wyzwanie uprzedzeniom i inspiruje dalszą wyobrażnię.

Praca składa się ze wstępu i trzech rozdziałów.

Rozdział I zawiera omówienie kontekstu pola sztuki, w którym rozwijam moją praktykę artystyczną. Wskazuje tu na twórczość Jacksona Pollocka, Marka Rothko, Paula McCarthy'ego i Federica Solmiego. Dokonuję charakterystyki tego, co twórczość Jacksona Pollocka łączy z moją praktyką: gest malarski, bezczas, „pustka jednocześnie”, przestrzeń „nie wiem”. Wskazuję także na elementy wspólne dla twórczości Marka Rothki i mojej (sacrum, isć „gdzie indziej”, myślenie mistyczne) oraz omawiam rodzaj konwersacji z twórczością Paula McCarthy'ego i Federica Solmiego. Łączność widzę tu w podobieństwie metody poznawania świata, wprowadzaniu rzeczy w grę napięć, otwieraniu szczeliny pomiędzy obrazem i rzeźbą, operowaniu widmem nowej głębi i wykorzystaniu rytuałów inicjacyjnych sztucznej inteligencji.

W rozdziale II kreślę kontekst teoretyczny moich prac. Omawiam spekulatywne koncepcje Timothy Mortona, Grahama Harmana i Federico Campagna.

Marek Kozera

Świadomość istnienia ludzkich i nie-ludzkich światów w różnych skalach przestrzennych i czasowych jest wspólnym tematem moich projektów i prac Timothy Mortona i Grahama Harmana. Wybór Federico Campagnii wynika natomiast z jego filozoficznych przemyśleń na tematy, które są bardzo istotne dla mojej pracy, takie jak mistycyzm i magia jako zdolność do zmieniania rzeczywistości.

Ostatni, III rozdział dotyczy natomiast procesu twórczego, który stał się przedmiotem mojej pracy doktorskiej. Jej tematem jest użyteczny sposób testowania koncepcji pustej przestrzeni, która pojawia się podczas projektowania przeze mnie alternatywnej rzeczywistości. W tej części pracy omawiam własne poszukiwania artystyczne, usytuowane między nauką, technologią i sztuką. Staram się w taki sposób, poprzez działanie artystyczne przetwarzać/wpływać/zmieniać technologie, aby zmienić ich postrzeganie i zastosowanie. Praktyka artystyczna zmienia tu potencjał technologii.

Maciek Kozera